

Verzonden 28 april 2020

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/17/014942/
Documentnummer: 185023
Datum: Dinsdag 21 april 2020
Onderwerp: Plan beheer kunstcollectie gemeente Wassenaar
Bijlage(n): 2

Geachte Raad,

De gemeente Wassenaar beschikt over een kunstcollectie waar de gemeente trots op mag zijn. Om de collectie in goede staat te kunnen (blijven) onderhouden en toegankelijk te maken voor een breed publiek heeft de gemeente zich laten adviseren over hoe de gemeente dit het best kan doen.

Aanleiding

De aanleiding hiervoor is de door de Raad vastgestelde Cultuurnota Wassenaar 2017-2020, 'Kracht van kunst', waarin de volgende ambitie en actiepunten staat genoemd:

Om mogelijk te maken dat de kunstcollectie van de gemeente in goede staat **onderhouden blijft en toegankelijk** wordt voor een breed publiek, zal onderzocht worden of het onderbrengen van de collectie bij een beheerstichting tot de mogelijkheden behoort of het op andere wijze onderbrengen van de kunstcollectie. Het beheren van een kunstcollectie is geen gemeentelijke kerntaak¹.

Opdracht

In 2018 is extern de opdracht belegd om (rekening houdend met het hierboven genoemde beleidskader) minimaal 3 scenario's voor het beheer, het uitbesteden van het beheer en eventuele verkoop van de kunstcollectie te beschrijven, inclusief de hieraan verbonden kosten, dan wel te verwachte opbrengst, risico's en haalbaarheid. Advisering over deze scenario's alsook een raadsvoorstel waren onderdeel van de opdracht. Verminderde ambtelijke capaciteit maakte dat het traject langer duurde dan voorzien wat tot een aanpassing in de opdracht leidde. Hierdoor ontvangt u geen separaat raadsvoorstel maar informeren wij u met deze brief over de laatste stand van zaken. Ook willen wij u er op attenderen dat in het kader van de behandeling van de voorjaars- en kadernota u hierin over dit onderwerp een voorstel tegemoet kunt zien.

Onderverdeling collectie en scenario's

Op basis van hun onderzoek naar de gemeentelijke kunstcollectie hebben de externe adviseurs geconstateerd dat de kunstcollectie van de gemeente Wassenaar in feite uit twee delen bestaat. Enerzijds een 'standaard kunstcollectie' gebruikelijk voor vergelijkbare gemeenten als Wassenaar. Anderzijds een collectie kunst, antiek en curiosa, al dan niet aard en nagelvast, verbonden aan Raadhuis De Paauw.

¹ Geen kerntaak maar: Het algemeen kader interbestuurlijke verhoudingen cultuur OCW, IPO en VNG van 3 mei 2012 stelt dat gemeenten onder meer verantwoordelijk zijn voor de financiering van het beheer van gemeentelijke collecties.

De collectie is vervolgens onder te verdelen in verschillende categorieën, zoals onder meer: kunst in de openbare ruimte, kunstwerken vanuit de voormalige BKR-regeling², kunst verworven door aankoop, opdracht of ruil, bruiklenen en de eerder genoemde collectie 'De Paauw', bestaande uit interieur-items, antiek en curiosa.

Vervolgens zijn de externe adviseurs tot verschillende scenario's gekomen ten aanzien van de verschillende categorieën van de collectie, variërend van scenario's gericht op volledige afstoting van de collectie tot, behoud in eigen beheer en uitbesteed beheer. Zie bijlage 1 voor een schematisch overzicht van de verschillende scenario's. Tevens hebben de adviseurs een oordeel gegeven over de mogelijkheid om de kunstcollectie onder te brengen in een beheerstichting. Zij geven aan dat dit mogelijk is en raden, als hiertoe wordt overgegaan, sterk aan om hieraan onder meer voorwaarden te verbinden.

Voorlopige conclusies

Op basis van het geadviseerde plan van de externe adviseurs is beter inzichtelijk geworden welke stappen, middelen en capaciteit nodig zijn om tot het gewenste beoogde effect te komen, namelijk: een in goede staat onderhouden gemeentelijke kunstcollectie die toegankelijk is voor een breed publiek. In bijlage 2 treft u een samenvatting van dit plan.

Twee, elkaar niet veel ontlopende, scenario's zijn daarbij als positief naar voren gekomen (scenario 6A en 6B). Het verschil is dat bij scenario 6A sprake is van afstoting van een beperkt deel van de collectie en bij scenario 6B niet. In beide gevallen is sprake van uitbesteed beheer (en onderhoud), indien mogelijk bij één partij. De adviseurs geven aan dat de kosten van het onderhoud en beheer bij scenario 6B hoger zijn dan bij scenario 6A. Daarnaast geven zij aan dat een adequate opschoning kan leiden tot een beter beheersbaar aantal werken en een meer evenwichtig samengestelde collectie. Om die reden hebben wij de voorkeur uitgesproken voor scenario 6A. In het geadviseerde plan worden ook een aantal aanbevelingen gedaan ten aanzien van de collectie op Raadhuis De Paauw. Deze nemen we mee in de besluitvorming ten aanzien van de interne restauratie en het toekomstig gebruik van Raadhuis De Paauw. Dit vanwege de relatie tussen beiden.

Uitvoering

Om tot de uitvoering van scenario 6A te komen zijn een aantal essentiële stappen uit het geadviseerde plan noodzakelijk. Hiermee zijn middelen en capaciteit gemoeid. Het gaat dan met name om:

- *Het actualiseren van de database;*
Dit is onder meer nodig omdat de laatste aanpassingen in het systeem dateren uit 2016.
- *Het overgaan tot een eenvoudiger database;*
De huidige database wordt ook gebruikt door musea en is complex en niet erg gebruiksvriendelijk. Dit bemoeilijkt het werken met dit systeem.
- *Het doen van een vervolgonderzoek met betrekking tot het deels afstoten van BKR werk, beperkte opschoning van kunstwerken verworven door aankoop, opdracht of ruil en restauratie van een aantal werken;*
Vervolgonderzoek is nodig om een goed beeld te hebben van de juridische en inhoudelijke aspecten op basis waarvan beperkte afstoting van werk uit de collectie mogelijk en wenselijk is.

Deze stappen sluiten het onderbrengen van de collectie in een beheerstichting in de toekomst niet uit. Wij denken dat daarvoor in ieder geval een basis nodig is die helemaal op orde is. De uitvoering van bovengenoemde aanbevelingen uit het geadviseerde plan zijn gericht op het helemaal op orde brengen van de basis. Dat willen we dan ook als eerste gaan doen.

Financiën

In het geadviseerde plan hebben de adviseurs een inschatting gegeven van de kosten die naar verwachting gepaard gaan met de bovengenoemde activiteiten en het onderbrengen van het onderhoud en beheer van de collectie bij een externe partij.

² BKR: Beeldende Kunstenaars Regeling die in Nederland van 1949 tot 1 juli 1987 landelijk bestond. In ruil voor werk hadden daartoe geselecteerde kunstenaars recht op een bepaald inkomen. Deze regeling werd in 1979 'de Contraprestatie' genoemd.

Op basis hiervan wordt:

- 1) voor het deel dat niet kan worden gedekt uit de lopende begroting aan u via de voorjaarsnota het voorstel gedaan om eenmalig een bedrag van € 15.000,-;
- 2) Voor het jaarlijks onderhoud en beheer van de kunstcollectie door een externe partij aan u via de kadernota een voorstel gedaan met betrekking tot een structureel bedrag.

Corona

Door het Corona virus zijn er ingrijpende maatregelen genomen die in min of meerdere mate invloed hebben op ons allemaal. Vooralsnog gelden deze maatregelen t/m 28 april, maar het is nog niet bekend hoe de situatie daarna is en wat dit voor de maatregelen betekent.

In het geval dat dezelfde mate van 'social distancing' voor een langere periode aan de orde blijft, betekent dit dat de werkzaamheden nodig voor de uitvoering van dit voorstel in een veel beperktere mate kunnen worden uitgevoerd. Dit kan ook van invloed zijn op de uitputting van het aan u in de voorjaarsnota gevraagde budget.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.